

2023.GADA 12.APRĪLĪ / LU
AKADĒMISKO BIBLIOTĒKU APAĻĀ GALDA
DISKUSIJAS

Eiropas Padomes/ EBLIDA vadlīnijas bibliotēku likumdošanai un politikai Eiropā

Katrīna Kukaine, LNB Attīstības departaments;
EBLIDA izpildkomiteja

VADLĪNIJAS BIBLIOTĒKU LIKUMDOŠANAI

EBLIDA ekspertu grupa LIBLEG

Iepriekšējās 2000.gadā;
2023.gadā tiks pieņemtas kā
Eiropas Padomes
rekomendācijas

I. Vārda brīvība, brīva piekļuve informācijai un demokrātiska līdzdalība

Bibliotēkā kā iekļaujoša vieta brīvām
diskusijām; atklāta, bezmaksas piekļuve
informācijai; finansētas no publiskiem
līdzekļiem

EP/EBLIDA VADLĪNIJAS

I. Vārda brīvība, brīva piekļuve informācijai un demokrātiska līdzdalība

KRĀJUMA VEIDOŠANAS PRINCIPI

Neatkarība krājuma veidošanā;
bibliotēkas = daļa no valsts
kultūras, izglītības un
informācijas iestāžu sistēmas

DIGITĀLĀ SATURA PIEKĻUVES PRINCIPI

Elektroniska piekļuve informācijas
resursiem lietotāju vārdā; cīņa ar
dezinformāciju; atbalsts neatkarīgai
piekļuvei digitālam saturam

DEMOKRĀTISKAS LĪDZDALĪBAS VEICINĀŠANA

II. Bibliotēkas Eiropas ilgtspējīgas attīstības programmas ietvaros

Bibliotēku pārvaldībai būtu jānodrošina vajadzīgie organizatoriskie, ekonomiskie un kontroles mehānismi, lai nodrošinātu to funkcijas un pakalpojumus.

Bibliotēkām jābūt iekļautām valstu kultūras un izglītības politikā, kas īsteno ilgtspējīgas attīstības mērķus, kā to Eiropas kontekstā noteikusi Apvienoto Nāciju Organizācija

II. Bibliotēkas

Eiropas ilgtspējīgas attīstības programmas ietvaros

BIBLIOTĒKU PAKALPOJUMI UN DARBĪBAS RĀDĪTĀJI

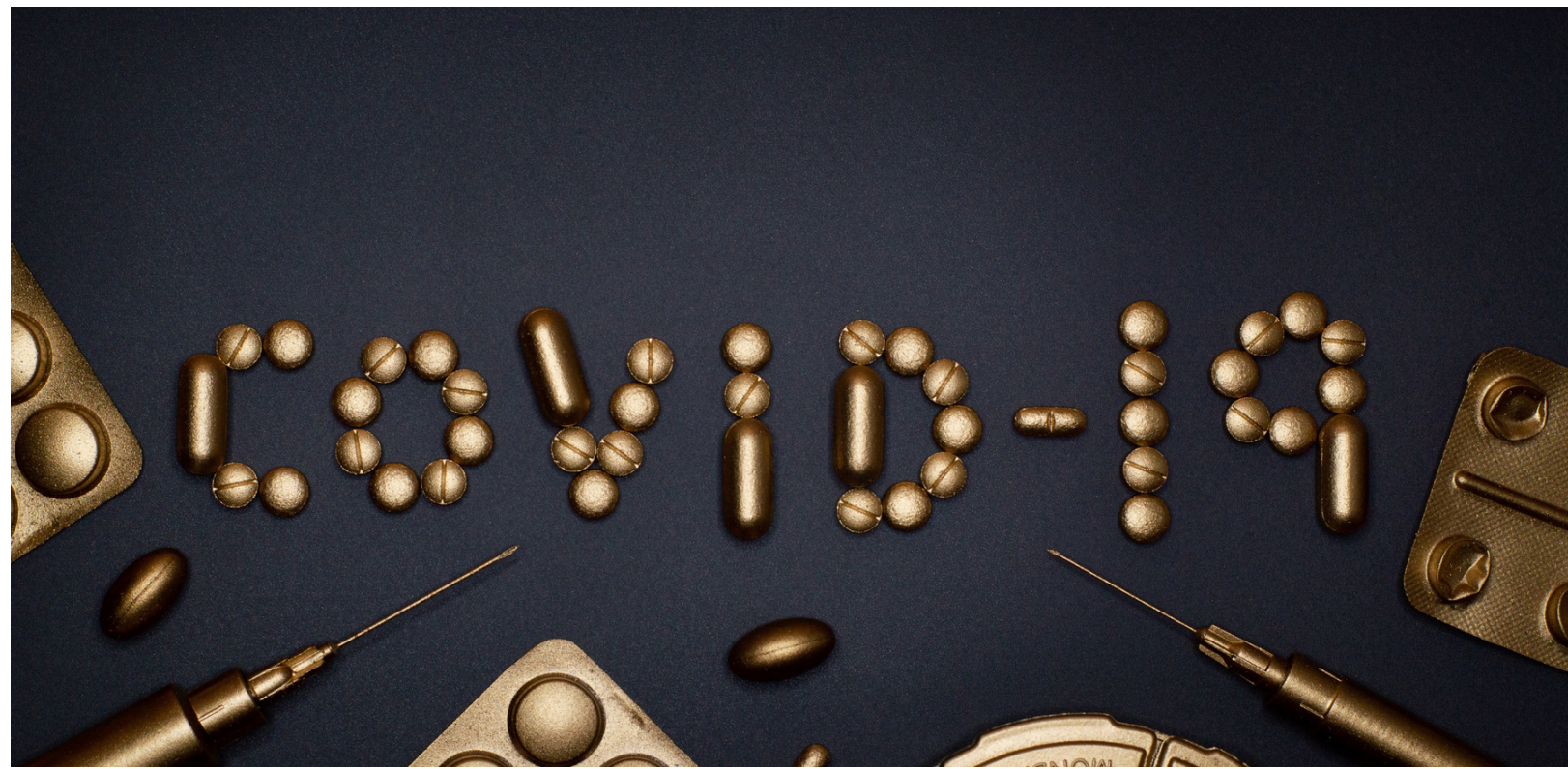
Standarti; kvalitātes mērījumi; pratības;
īpašās lietotāju grupas

BIBLIOTĒKU FINANSĒJUMS

Saistība starp paredzamo pakalpojumu
līmeni un atbilstošu resursu
nodrošināšanu; koordinācija ar valstu un
vietējo kopienu attīstības plāniem un
stratēģijām

IZGLĪTĪBA & MĀCĪBAS

Bibliotekārā izglītība; resursi darbinieku
mācībām; Eiropas personāla apmaiņas
programmas

EP/EBLIDA VADLĪNIJAS

III. Globālie un vietējie apdraudējumi un bibliotēku darbība

Bibliotēku noturība; gatavība
ārkārtas situācijām.

BIBLIOTĒKU PAKALPOJUMU NOZĪME KOPIENU NOTURĪBĀ

analizēt riskus; izkopt gatavības
klultūru; krājumu aizsardzība

BIBLIOTĒKAS KĀ "DROŠAS VIETAS" JĒDZIENS

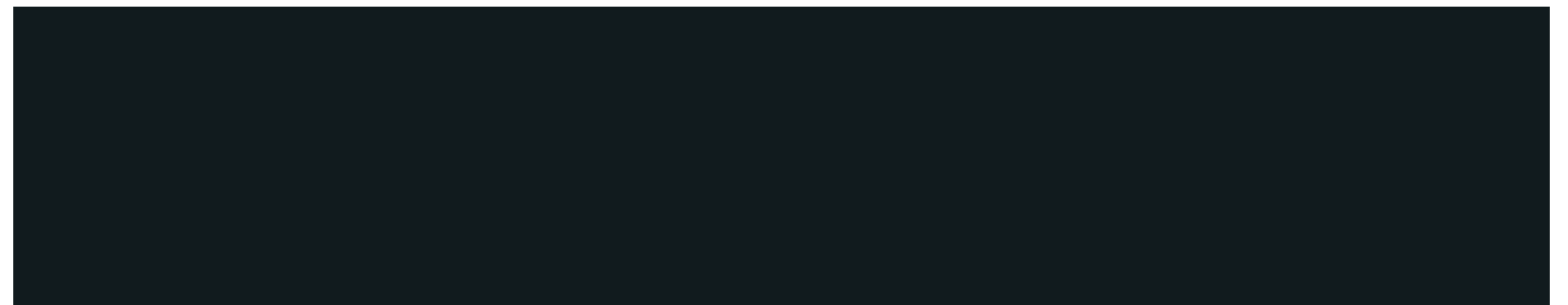

alternatīvi pakalpojumi,
drošticama informācija, atbalsts
kopienai krīzes situācijās; loma
civilās aizsardzības sistēmā

IV. Digitālā transformācija un ilgtspējīgas, uzticamas un iekļaujošas bibliotēku ekosistēmas veicināšana

Bibliotēkām ir būtiska nozīme grāmatniecības un informācijas ķēdēs kā drukātā, tā digitālā formā

PAPLAŠINĀT BIBLIOTĒKU PRAKSI
NO ANALOGĀS UZ DIGITĀLO VIDI
UN KOMBINĒT ABUS FORMĀTUS,
LAI SASNIEGTU BIBLIOTĒKAS
TRADICIONĀLOS MĒRĶUS

e-pakalpojumi; AI un taisnīgums; resursu
publiska un atkārtota izmantošana

DIGITĀLĀS PRASMES

Kopienų sociālai attīstībai; Pilnībā
integrētā bibliotēku sistēmā aptvert visu
dokumentu dzīves ciklu un nodrošināt
optimālu satura apriti valsts un
starptautiskā infrastruktūrā

**IV. Digitālā
transformācija un
ilgtspējīgas,
uzticamas
un
iekļaujošas
bibliotēku
ekosistēmas
veicināšana**

V. Autortiesības un kultūras mantojuma aizsardzība

Bibliotēkas un autortiesību normatīvi

V.

Autortiesības un kultūras mantojuma aizsardzība

+ dokumentārā mantojuma nelikumīgas
starptautiskās aprites novēršana

BIBLIOTĒKAS UN AUTORTIESĪBAS

Bibliotēkām būtu jāļauj veikt savu publisko funkciju neatkarīgi no tā, ar kādu materiālu tās rīkojas, vai tā būtu drukāta, audiovizuāla vai digitāla informācija.

PIEEJA PUBLISKAI INFORMĀCIJAI

- nodrošināt piekļuvi valsts un pašvaldību iestāžu sagatavotajai informācijai

KONTROLĒTS DIGITĀLAIS PATAPINĀJUMS

veicināt e-izsniegumu
attīstību

OBLIGĀTAIS EKSEMPLĀRS

t.sk. digitālām publikācijām; vajadzīgi turpmāki pētījumi par elektronisko publikāciju OE juridiskā, tehniskā un finansiālā aspektā.

EP/EBLIDA VADLĪNIJAS

paldies par uzmanību!

KATRĪNA KUKAINE,
KATRINA.KUKAINE@LNB.LV